

ویژه

عنوان‌های ویژه

بازخوانی حماسه مردم تربت حیدر یه و مشهد در روزهای نهم و دهم دی ماه ۱۳۵۷

روزهای فجر آفرین

۹ دی ماه سال ۵۷ برای مردم خراسان یادآور خاطرات بسیاری است. فعالیت های مبارزان انقلابی که طی ماه‌های قبل شدت یافته بود، در آذر و دی ماه ۵۷ به اوج خود رسید. واقعه ۲۳ آذر ماه و حمله دژ خیما ن پهلوی به بیمارستان امام رضا(ع) مشهد، حماسه نهم دی ماه مردم تربت حیدر به سرنگون کردن مجسمه شاه خائن، حماسه نهم و دهم دی ماه مشهد و به شهادت رسیدن جمع کثیری از مردم انقلابی به دست رژیم منحوس پهلوی و… این روزها از روزهای فراموش نشدنی تاریخ تحولات اجتماعی این شهرهای حساب می

● واقعه ۹ دی مشهد و فتح استانداری

… حضرت آیت… خامنه‌ای در طول ۱۲ روز تحصن به جز یک بار از بیمارستان خارج نشدند، ولی شهیدهاشمی‌نژاد به دلیل لزوم ساماندهی جمععات و حرکتهای انقلابی به خارج از بیمارستان رفت و آمد داشت. دوم دی ماه تظاهر کنندگان در صحن حرم مطهر تجمع کرده و شهید هاشمی‌نژاد برای آن‌ها سخنرانی می‌کند و جمعیت پس از سخنرانی به سمت منزل آیت…، عباد… شیرازی حرکت می‌کنند. عصر همان روز دوباره جمعی در مقابل بیت‌ایشان شکل می‌گیرد. همزمان تعدادی از تانک‌های ارتش به سمت منزل آیت…، شیرازی حرکت می‌کنند. مردم باتجمع در مسیر، مانع رسیدن تانک‌ها به بیت ایشان می‌شوند و این مسئله به درگیری بین تانک‌ها و مردم منجر می‌شود که طی آن تعداد قابل توجهی از مردم به شهادت می‌رسند.

پس از این کشتار آیت…، شیرازی طی تلگرافی به یکنبار از بیمارستان خارج نشدند، ولی شهیدهاشمی‌نژاد به دلیل لزوم ساماندهی جمععات و حرکتهای انقلابی به خارج از بیمارستان رفت و آمد داشت. دوم دی ماه تظاهر کنندگان در صحن حرم مطهر تجمع کرده و شهید هاشمی‌نژاد برای آن‌ها سخنرانی می‌کند و جمعیت پس از سخنرانی به سمت منزل آیت…، عباد… شیرازی حرکت می‌کنند. عصر همان روز دوباره جمعی در مقابل بیت‌ایشان شکل می‌گیرد. همزمان تعدادی از تانک‌های ارتش به سمت منزل آیت…، شیرازی حرکت می‌کنند. مردم باتجمع در مسیر، مانع رسیدن تانک‌ها به بیت ایشان می‌شوند و این مسئله به درگیری بین تانک‌ها و مردم منجر می‌شود که طی آن تعداد قابل توجهی از مردم به شهادت می‌رسند.

پس از این کشتار آیت…، شیرازی طی تلگرافی به نخست‌وزیر وقت-ارشد ار-شیرازی- برای خروج فرماندار نظامی مشهد ضرب‌الاجل تعیین می‌کند: «اگر میرهای رازنده می‌خواهید باید ظرف ۴۸ ساعت مشهد را ترک کنید وگرنه جنازه او را به تهران حمل خواهند کرد». دو روز پس از این تلگراف، میرهای مشهد را به مقصد تهران ترک می‌کند. اقصا ر مختلف مردم در اعتراض به کشتار دوم دی دست به تحصن و راهپیمایی می‌زنند. تکبیرهای شبانه بالای پشت‌بام‌ها هم از سر گرفته می‌شود. حضرت امام خمینی را محقا…، نیز عزای عمومی اعلام می‌کنند: «و پس از آن که شاه خود را رفتنی دانست، دست چنایتکار خود را از آستین درآور د که کشتار های پی در پی جمعه سیاه به بعد را آغاز کرد و خود را در تمام جوامع رسوا نمود و اخیراً در مشهد مقدس چنایتکاری ها را به حد اعلار رساند و ما را بر آن داشت که روز ۲۹ ماه محرم را عزای عمومی اعلام کنیم برای سالگرد کشتار بی رحمانه قوم وچهل کشتار در صحن مطهر مشهد مقدس و نیز هفته کشتار مشهد مقدس

و نیز کشتار شهرستان های دیگر، و با کمال تأسف در این سال تمام وقت ما صرف فاتحه و عزای ملی شده در صورت بقای شاه در مقام منصوب، وضع همین است».

شب نهم دی، مجلس فتنه شهدای واقعه دوم دی از جانب علمای مشهد در مسجد گوهر شاد با سخنرانی حضرت آیت… خامنه‌ای بر گزار می‌شود. گزارش ساواک سخنرانی آیت… خامنه‌ای را چنین توصیف می‌کند: «در ساعت ۱۶ سیدعلی خامنه‌ای به منبر رفته، مطالبی پیرامون واقعه اخیر و طرز پیشرفت نهضت اسلامی بیان کرد و این که ما به مقصود شهرداری تربت حیدر به در نظر دارد نظارت و اجرائیات ساختمانی شهر تربت حیدر را از طریق مناقصه عمومی به بخش خصوصی واگذار نماید . لذا از شرکتهای دارای صلاحیت و واجد شرایط جهت شرکت در این مناقصه دعوت به عمل می آید جهت دریافت اسناد به اداره قراردادهای شهرداری مراجعه نمایند .

شهرداری خرید اسناد مزایده
از تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۹ لغایت ۱۳۹۵/۱۰/۱۹ مهلت تسلیم پیشنهادها:
از پایان وقت اداری مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۹ مهلت تسلیم سبرده شرکت در مزایده:
مبلغ ۱۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال
می باشد.
هزینه چاپ دو نوبت نشر آگهی به عهده برنده مناقصه می باشد .هرگاه برندگان اول و دوم و سوم مناقصه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنها به نفع شهرداری ضبط خواهد شد.
شهرداری در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادها مختار است.
محل تحویل اسناد مزایده:
دبیرخانه شهرداری می باشد .
متقاضیان می توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۵۱۵۲۳۳۸۷۰ تماس حاصل نمایند .

اداره قراردادهای شهرداری تربت حیدر به

آگهی تجدید مناقصه عمومی شهرداری تربت حیدر به نوبت دوم (چاپ اول)
شهرداری تربت حیدر به در نظر دارد نظارت و اجرائیات ساختمانی شهر تربت حیدر را از طریق مناقصه عمومی به بخش خصوصی واگذار نماید .
لذا از شرکتهای دارای صلاحیت و واجد شرایط جهت شرکت در این مناقصه دعوت به عمل می آید
جهت دریافت اسناد به اداره قراردادهای شهرداری مراجعه نمایند .

مدت پیمان یکسال شمسی می باشد .
مهلت دریافت اسناد مزایده
از تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۹ لغایت ۱۳۹۵/۱۰/۱۹ مهلت تسلیم پیشنهادها:
از تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۹ مهلت اجرای پروژه
شهرستان تربت حیدر به (سطح شهر و شهرک ولی عصر (عج)) میزان تضمین شرکت در مزایده :
۱۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال می باشد.
هزینه چاپ دو نوبت نشر آگهی به عهده برنده مزایده می باشد.
شهرداری در رد یا قبول پیشنهادها مختار می باشد و برنده مزایده نهایتا توسط کمیته توان سنجی مشخص می گردد .
محل تحویل اسناد مزایده:
دبیرخانه حراست شهرداری می باشد .
متقاضیان می توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر و اسناد مزایده با شماره تلفن ۰۵۲۲۲۲۰۸۱ اداره قراردادهای شهرداری تماس حاصل نمایند .
دبیرخانه شهرداری
امور قراردادهای شهرداری تربت حیدر به

غضنفری -نهم دی ماه سال ۵۷ در تربت حیدر به، سر آغاز طلوع انقلاب اسلامی از شرق کشور بود. روزی که طلایه داران آزادی با تعلقات و باورهای مذهبی و دینی و وحدت و یکپارچگی بار دیگر نام تربت حیدر به را جهانی کردند با تقدیم ۱۰ جوان به نام های مصطفی امامی، حسنعلی پاکروان، علی اکبر خاکشور، حسینعلی دلدار، علیرضا شیبانی، غلامرضا صابریان، قدرت صالحی، رضا عسگری، محمد حسین فخار و علیرضا کار گزار و ۱۲ جانباز، مجسمه منحوس محمد رضا شاه خائن را به زیر کشیدند و با بیرون راندن ایادی استکبار، شهر تربت حیدر به در اختیار مردم قرار گرفت. مردم شجاع این خطه که در انقلاب مشروطه پیش قراولی خود را به اثبات رسانده بودند، بار دیگر در نهم دی ماه سال ۵۷ پیشتازی خود را تداوم بخشیدند و نشان دادند که مردم این خطه ظلم و جور را بر نمی تابند. آنان با خروش خود، شب رستان را به کام مرگ کشاندند و در ظلمت تاریکی محو و نابود کردند و نور حقیقت دوباره از افق خاوران تابید. غیور مردان و شیر زنانی که شجاعانه ندای استقلال، آزادی ،جمهوری اسلامی امام راحل (ره) را سر دادند و با مشت های گره کرده، در مقابل نیروهای ددمنش و تاب نددان مسلح طاغوت ایستادند. آن روز همه شهر در آتش و خون و شعارهای ضد رژیم در هم آمیخته بود و در یک نبرد نابرابر مردم با تانکا بر ایمان توانستند مجسمه شاه را سرنگون کنند و شهر بانی وژاندر مری را به تصرف در آورند. کنترل شهر نیز حدود ساعت ۱۵ بعد از ظهر در اختیار نیروهای انقلابی قرار گرفت.

● سیم یکسر بر گردن مجسمه شاه

احمد کاشمیری یکی از جانبازان این روز تاریخی و حماسی است که به خبرنگار ما می‌گوید: در روز نهم دی ماه ۵۷ مردم از گوشه کنار شهر و روستاها با هماهنگی قبلی، در میدان مرکزی شهر تربت حیدر به تجمع کردند و از آنجا حرکت خود را برای به زیر کشیدن مجسمه شاه و آزادی شهر از چنگال دژ خیما ن آغاز کردند. وی ادامه می‌دهد: در طول مسیر نیروهای تاب نددان مسلح شهر بانی در مقابل مردمی که با شعار های «...اگر، خمینی

رهبر و «مرگ بر شاه» به پیش می‌رفتند، ایستادن و با شلیک تیر های هوایی به دنبال ایجاد رعب و وحشت در میان مردم بودند. ولی مردم بدون توجه به تهدیدات آنان، در میان دود و آتش به پیش می‌رفتند تا آخرین نماد طاغوت بر چیده شود. وی خاطر نشان می‌کند: ماموران شهر بانی با شلیک گلوله به سمت مردم تعدادی را به هدف خون کشیدند و آمبولانس ها از خمی ها را به بیمارستان منتقل کردند اما بقیه مردم به سمت میدان مجسمه در حرکت بودند. جرقه قتل و کمپرسی توسط مردم به داخل میدان مجسمه آورده و با سیم یکسر مجسمه شاه به زیر کشیده شد و مردم از این اقدام خوشحال شدند که نیروهای مزدور شاه به سمت مردم تیر اندازی و تعدادی را مجروح کردند. اما وقتی اراده مردم را دیدند پا به فرار گذاشتند و به یادگان ارتش پناه بردند. وی می‌گوید: شنیده بودیم که در چهار راه رستائیز سابق (امام خمینی فعلی) چند نفر از بالای پشت بام خانه ها، به سوی مردم تیر اندازی می‌کنند که با عده ای به سمت این چهار راه حرکت کردند و در آنجا تیرهای مسلح به سوی من تیر اندازی کرد که گلوله به پایم خورد و مرا به بیمارستان شهر بردند و سپس به علت شدت جراحات به بیمارستان امدادی مشهد منتقل کر دند. در آنجا به علت خون ریزی شدید و عفونت، پایم را قطع کردند.

● روایت شهادت مصطفی امامی

حاج کاظم جلیلی یکی از فعالان انقلابی شهرستان تربت حیدر به است که در باره اتفاقات روز نهم دی ۵۷ می‌گوید: در ساعات اولیه روز نهم دی، مردم از تمام نقاط شهر و روستاهای اطراف شهرستان با هدایت روحانیون در میدان مرکزی و خیابان های مجاور تجمع کرده بودند. آن‌ها حرکت خود را با شعارهای «مرگ بر شاه» به سمت میدان مجسمه آغاز کردند. در همان ابتدای حرکت مردم، نیروهای شهر بانی با گاز اشک آور سعی داشتند مردم را متفرق کنند. اما مردم که از شهادت شهید عسگری خشمگین بودند با شعار های کوبنده خود سعی داشتند دژ خیما ن را مغلوب کنند و با آتش زن لاستیک در سطح خیابان به راه خود ادامه دادند. با پرتاب مواد منفجره به سمت ماموران نیز سعی می‌

کردیم آنان را مرعوب کنیم که باعث عقب نشینی آنان شد. جلیلی به شجاعت مردم اشاره می‌کند و می‌افزاید: مردم بدون ترس از نیروهای طاغوت با شعار های کوبنده همچنان به پیش می‌رفتند، ما هم توانستیم جرقه قبلی را به داخل میدان مجسمه انتقال دهیم و با انداختن سیم یکسر تلاش کردیم مجسمه شاه را سرنگون کنیم. ولی به خاطر پایه های محکم، مجسمه کنده نشد و خواستیم آن را در همان شرایط را کنیم که شهید امامی گفت، باید مجسمه را به زیر بکشیم. در نهایت رفتیم دستگاه برش آور دیم و پایه مجسمه را برش دادیم که متأسفانه «مصطفی امامی» در همین شرایط با گلوله دژ خیما ن به شهادت رسید.

● لحظه های جانبازی

نادر سلیمانی یکی از جانبازان روز تاریخی نهم دی ماه سال ۵۷ تربت حیدر به است که به خبرنگار ما می‌گوید: مردم خشمگین حرکت خروشان خود را در ساعت ۹ صبح روز نهم دی به سمت مجسمه شاه آغاز کردند و در همان ابتدای راهپیمایی، یکی از ماموران که تقاب بر صورت داشت، به سمت شهید 'پاکروان' تیر اندازی کرد که گلوله به صورت وی اصابت کرد و شهید پاکروان را به بیمارستان منتقل کردند، بعد از لحظاتی که با خشم و نفرت شعار می دادیم و به سمت میدان مجسمه در حرکت بودیم همان مأمور به سمت من تیر اندازی کرد که گلوله به پایم اصابت کرد و درد عمیقی احساس کردم و تا به پایم نگاه کردم متوجه شدم شهر در اختیار مردم قرار گرفته است. حاجی ابراهیمی نیز از جانبازان نهم دی ۵۷ است و می‌گوید: همه مردم در میدان مرکزی شهر تجمع کرده بودند و مأموران شاه هم از حرکت مردم به سمت میدان مجسمه جلو گیری می‌کردند. در طول مسیر مأموران با تیر اندازی به سمت آن‌ها، تعدادی را شهید و مجروح کردند. وی می‌افزاید: در حال شعار دادن و حرکت به سمت مجسمه بودیم که یک بار به تیری به پایم اصابت کرد و دچار جراحات شدم و به بیمارستان منتقل شدم و بعد شنیدم که مردم شهر را به تسخیر خود در آورده اند.

عدهای همراهشان باشند، آقای هاشمی‌نژاد یک طرف، آقای مرارید همین طور، آقای مرعشی یک طرف با یک عدهای راه افتادند».

● صبح روز دهم

صبح روز یکشنبه دهم دی ماه اجساد مثله شده ارتشیان کشته شده در یادگان لشکر ۷۷ به نمایش گذاشته شد و ارتشیان از جلوی آن‌ها رژه رفتند. سپس فرماندار نظامی شهر سخنرانی می‌کند و می‌گوید: «این بود رفتار مردم برابر دُران سرباز ما که اینک جنازه متلاشی شده آن‌ها را دیدید. اگر تیر اندازی نکنید آن‌ها شمارا خواهند کشت و اگر فرار کنید ما شمارا دستگیر و تیر باران خواهیم کرد. پس یکشیت تا کشته نشوید.» ارتشیان پس از خروج از یادگان در پناه تانک‌ها و نفر بر ها به مردم حاضر در کوچه و خیابان تیر اندازی کردند. ارتشیان شاه آمده بودند تا از مردم انتقام بگیرند. شیشه‌های مغازه‌هایی که عکس حضرت امام (ره) را نصب کرده بودند به گبار می‌بستند و حتی مردم حاضر در صف نفت و نان را نیز از گلوله های خود گرفت و ارتشیان شاه از بالای بام آن، مردم را به رگبار بستند. عصر یکشنبه خیابان‌ها جولا نگاه نفر بر ها بود و بیمارستان های را مجروحان شده بود. چون بهشت رضا(ع) در تصرف ارتشیان بود جنازه ها روی دست مردم مانده بود و روز بعد آن‌ها را برای دفن به آنجا منتقل کردند. چهار روز پس از این اتفاق، سپهبد عزیزی استاندار خراسان و نایب التولیه استان قدس استعفا می‌دهد و مشهد را ترک می‌کند. همان ایام ارتشید غلامعلی اویسی فرمانده نیروی زمینی ارتش نیز استعفا می‌دهد و از ایران می‌گریزد..... تظاهرات و راهپیمایی مردم همچنان ادامه می‌یابد و رژیم شاه که دیگر در شرایطی پیرامون واقعه اخیر و طرز پیشرفت نهضت اسلامی بیان کرد و این که ما به مقصود

منابع:
مرکز اسناد انقلاب اسلامی،
پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت... خامنه‌ای

● شهید حسنعلی پاکروان

● شهید مصطفی امامی

● شهید غلامرضا صابریان

● شهید علیرضا شیبانی

● شهید قدرت صالحی

● شهید علی اکبر خاکشور

● شهید حسینعلی دلدار

● شهید رضا عسگری

● شهید علیرضا کار گزار

● شهید محمد حسین فخار

